

Hvad siger vedtægten?

Vedtægter betegnes i nogle fonde som "fundats", men det dækker over præcis det samme. Her kan du læse om de krav og regler, der knytter sig til fondsvedtægten.

Hvad skal vedtægten indeholde?

Reglerne for, hvad en fondsvedtægt skal indeholde, justeres løbende af fondsmyndighederne. Seneste lovgivning er fra 2014, og her fremgår det, at vedtægten skal indeholde:

	Almene fonde	Erhvervsdrivende fonde
1. Fondens navn og eventuelle binavne	×	×
2. Fondens stifter (stiftere)	×	×
3. Den kommune, hvori fonden skal have sit hjemsted	×	
4. Fondens formål	×	×
5. Størrelsen af fondens aktiver og egenkapital ved oprettelsen	×	
6. Grundkapitalens størrelse, og hvorledes den er indbetalt (kontant eller i andre værdier)	×	×
7. Hvorvidt fonden i forbindelse med stiftelsen i øvrigt skal overtage andre værdier end kontanter		×
8. Eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere eller andre		×
9. Antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges	×	×
10. Fondens regnskabsår, herunder 1. regnskabsår (begge fondstyper, almene fonde skal dog også beskrive selve regnskabsaflæggelsen)	×	×
11. Fra hvilken bestemt dato stiftelsen skal have retsvirkning, hvis retsvirkningen skal indtræde på et andet tidspunkt end datoen for beslutning om stiftelse af fonden		×
12. Anvendelse af overskud og reserver	×	×

Vedtægt eller fundats?

Vedtægter betegnes i nogle fonde som "fundats", men det dækker over præcis det samme.

Både almene og erhvervsdrivende fonde skal have en vedtægt. Vedtægten er bestyrelsens "grundlov". Den er et af bestyrelsens vigtigste arbejdsredskaber og indeholder retningslinjer og formålsbeskrivelser, der sætter rammen for bestyrelsens arbejde og beslutninger. Det kan bl.a. gælde en fonds uddeling af penge, forvaltning af fondsformuen og dens afkast, principper for valg af bestyrelsesmedlemmer og regler for afstemning i bestyrelsen.

Vedtægten suppleres ofte af en forretningsorden

Fondens vedtægt suppleres ofte af en forretningsorden for bestyrelsen, der mere detaljeret regulerer bestyrelsens arbejde. Forretningsordenen må ikke stride mod fondens vedtægt. Det er et lovkrav, at erhvervsdrivende fonde har en forretningsorden, og det anbefales, at almene fonde også har en.

Ændring af vedtægten

Der skal stærke argumenter til for at få lov til at ændre en fonds vedtægt, fordi den oprindelige vedtægt anses for at udtrykke "stifters vilje". Og "stifters vilje" sætter bl.a. rammen for, hvad formuen kan bruges til, så længe fonden eksisterer.

Det hænger sammen med et "armslængdeprincip", der betyder, at en stifter af en fond i vedtægten kan fastlægge rammer og vilkår for fonden og fondens formål (i princippet for altid), men at stifter til gengæld ikke længere har ejerskab over, eller alene kan bestemme over, den kapital, stifteren har overdraget til fonden.

Fondsmyndigheden vil derfor vurdere en ønsket vedtægtsændring op imod fondens stiftende vedtægt. Vedtægtsændringer, der er nødvendige på grund af lovændringer i Danmark eller EU, kan normalt godkendes uden problemer. Ændringer af fondens formål, herunder uddelingsformålet, kan kun ske, hvis de er uigennemførlige eller har vist sig klart uhensigtsmæssige. Andre ændringer kan tillades af fondsmyndigheden, hvis de er hensigtsmæssige, nødvendige eller i fondens interesse, men rent sproglige eller redaktionelle ændringer tillades ikke.

Kilder:

Lov om erhvervsdrivende fonde – <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/984>

Lovforslag 154 – 2013 til lov om erhvervsdrivende fonde (lovforslag som fremsat) – <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201312L00154>

Lov om fonde og visse foreninger – <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/2020>

Erhvervsstyrelsens udkast til vedtægt for en erhvervsdrivende fond – med kommentarer – <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-erhvervsstyrelsens-udkast-til-vedtaegt-en-erhvervsdrivende-fond-med-kommentarer>

Erhvervsstyrelsens vejledning om vedtægtsændringer i erhvervsdrivende fonde – <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-vedtaegtsaendringer-i-erhvervsdrivende-fonde>

Civilstyrelsen – <https://www.civilstyrelsen.dk/sagsomraader/fonde/ofte-stillede-spoergsmaal>

Fondshåndbogen 2024, PwC – <https://www.pwc.dk/da/fonde/fondshaandbogen.html>

Vedtægtsændringer i perioden 2019-2023

Antallet af godkendte vedtægtsændringer varierer fra år til år. I nedenstående tabel ses antal godkendte vedtægter i perioden 2019-2023 og afslag på vedtægtsændringer i samme periode.*

Godkendte vedtægtsændringer

	2019	2020	2021	2022	2023
Ikke-erhvervsdrivende fonde samt filantropiske foreninger	282	239	169	109	137
Erhvervsdrivende fonde	139	190	172	170	186
Total	421	429	341	279	323

Afslag på vedtægtsændringer

	2019	2020	2021	2022	2023
Ikke-erhvervsdrivende fonde samt filantropiske foreninger	18	20	25	10	18
Erhvervsdrivende fonde	4	11	9	8	9
Total	22	31	34	18	27

* Godkendte vedtægtsændringer dækker både over helt og delvist godkendte ændringer. Det vil sige, at der indgår ansøgninger, der kun delvist er imødekommet.